

שמעתיא זפרק ה

פרק ה

קאמרי זיין דקינא לה ונסתרה. וכל שמונא ואיכא נמונא דמחמת שווא קאמר פסול להעיד. ומס' אין הארס נאמנת להפסיד בתוכה :

ברב בש"ע אה"ע סי' י"ז סיניף ו' בשעת הגזרות מחירים נשים עפ"י בעלי

פשוט שמעידים מה שראו בעת לרס אה"ע"י שסמירו דתן מכה אונס והוא מתשובת הרא"ש כלל י"ד סי' א' ע"ש, דלא הוי חללה בפסול זיין דאנוסים היו ואיכא למידק בזה דכתיב דכתיב סרמב"ס באלו שלש עבירות, שעליהם נאמר יסרג ואל יעבור דאם עבר ביטל מצות עשה ונקדשתי, ומשמע דאינו אלא עשה אכתי ראוי לסיות פסול לעדות, ואע"ג דרשע לא מיקרי אלא בעובר עבירה שיש בו מלקות או מיתת צ"ד אבל מבטל עשה אינו רשע לסיות פסול לעדות היינו היכא דעשה להכעיס דאין בו חשש חומוד, אבל כל שפוסק משום חשש חומוד אפי' לא עבר עבירה שיש בו מלקות פסול להעיד משום רשע דחמס, ומבואר בס' ל"ד, וסיני נמי שאין עושין להכעיס ראוי לפסול משום רשע דחמס זיין דעושין לתלפון, ולכן נראה דעיקר הטעם דבשרים משום דילרו תקפו, ואשכחן בגמ' פ' ו"ב גבי חסוד לעריות דס"ל לרב נחמן דבשר לעדות, ופ"י מקל"ט מפרקים אפי' ודאי עבר משום דילרו תוקפו וא"כ מ"כ באלו שנאמרו בפסן דילין תוקפן, ואע"ג דבא על ערוס פסול היינו משום דחמס מלי עפי לבוף ילרו אבל באונס סריגס אע"ג דעבר אמימרא דרחמנא אינו פסול להעיד משום דילרו תוקפו, ובשו"ת נודע ביהודה חלק אה"ע פ"ט תשובה אהת מסרב בגאון החכם מוכר"ל יחקק בבס"ד דוד סקסס בזה מהא דאמריין בכתובות פ"ב דף י"ט בהא דאמר ר' מאיר אין נאמנין לפוסלו וא"ל חסדא קסבר ר' מאיר עדים שאמרו להם חתמו שקר ואל תסרגו יסרגו ואל יחתמו שקר, ומבואר דבס"ג דאנוסים כל שסרג ואל יעבור פסול לעדות ע"ש :

ובבר כתבנו בזה בס' קא"ס סי' ל"ה ס"ק ד' דלא קשק מיד דאע"ג דאנוסין אין

פסולין בכך לעדות מ"מ כל ששמו שלא דין וכחורס אין אדם משום עלמו רשע לומר ששכב שלא כחורס וכלה, וכמ"ש פ"ט ראיה לזה מהא דאמרו בעדים שאמרו לאמנא הים דכרינו אין נאמנים משום דעולם הוא ואין אדם משום עלמו רשע, ולא מלינו שנפסלו עדים שהתם עלמן על אמונא, אע"כ דאפי' במקום שלא נפסל לעדות כל שאינו כחורס הו"ל משום עלמו רשע ואין אדם נאמן על עלמו בכך ע"ש, וכעת סוס מלאמי דכרינו אלה מפורש בחידושי הרשב"א פ"א דכתובות ע"ש בהא דאמר רב חסדא קסבר ר' מאיר עדים שאמרו להם חתמו שקר ואל תסרגו יסרגו ואל יחתמו שקר וז"ל, ואע"ג דקיי"ל אין לך דבר שמונא בפני פקוח נפש אלא שנסה דברים כו', מ"מ מדות חסידות הוא דליקטלים ולא יחתמו שקר, ואי לא עבד כתי משוי נפשים רשיעא. וקסבר ר' מאיר דאפי' בבס"ג אין אדם משום עלמו רשע שאינו חסיד עב"ל. ומבואר דאפי' היכא דליכא חיסוד תורס אלא שאינו חסיד בכך הו"ל משוי נפשים רשיעא. ומכ"ס היכא דעובר על דת שמחויב לעשותו דהו"ל משוי נפשים רשע וזה ברור ודוק :

ובתרומות הקדש מתשובת הרשב"א סי' א' ר"י שכתב בחומר חזי זייתי

עם אשכך דלא פלגין דיבורא לומר לאונסו, דאנוס לא משכח דאין קישוי אלא לעס ובאנוסו גויס יסרג ואל יעבור, הרי דמיפסל לעדות באלו שסרג ואל יעבור ע"ש, ובס' קא"ס סי' ל"ה פ"ט ישבתי ג"כ בזה דאינו נאמן לומר חזי זייתי עם אשכך, דאפי' באנוסו דלא מפסל לעדות, אבל אכתי משום עלמו רשע זיין שבדין הים לו ליסרג ואל יעבור ואין אדם משום עלמו רשע אפי' בדבר דלא מיפסל על דיו ע"ש, וכעת התבוננתי בדברי הרשב"א ליכא למימר כתי, דהא מוכח בש"ס דאיכא דלא מיפסל לעדות משוי נפשי רשע, וראיה מהא דאמרו ביצמוס פ"ב דף כ"ה בהא דתקן ברגמיו לא ישא אס אשמו. הוא נהי דלא ישא סא לאחר השא. והאמר רב יוסף פ' רבעני לאונסי סא והאמר מלערפין להורגו רשע סא וסמורס אחרס א"ל השת ידך עם רשע לסיות עד חמס וכו' שאני עדות אשכ דאקילו בם רבנן, וסאמר רב מנשם ז"ל

זיין דדבר
דאלו זיין
לומר סר
פשמט
וכחורס
דוקא הוי
עלמו רשע
בהא דאמר
שאמרו לו
בכס"ג אי
היינו דוק
אנוסים
אינו חזי
מקורס ל
היינו פסו
אלא בתי
שם אין
דשלא כתי
מסתמא
דלא מתי
עדות מה
רשע הפס
דלא מתי
שסבחהו
החכם מ
דכרינו
בכורס ע
שבדי לא
חוקס, ול
וכ"ל דאין
פסול לעד
דוקדשתי
בעבירה
וכס"ג
ד

בר"ע

סמיעל לו
וע"ש בה